

Số:

Quảng Ngãi, ngày 08 tháng 01 năm 2021

BÁO CÁO

Công tác tuyên truyền, vận động người dân vùng đồng bào DTTS về “Bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam đến năm 2020” trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi (2016-2020)

Thực hiện Công văn số 1651/SVHTTDL-QLVH ngày 21/12/2020 của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc báo cáo tổng kết kế hoạch 5250/KH-UBND ngày 20/12/2013 của UBND tỉnh về thực hiện Đề án “ Bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam đến năm 2020” trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, Ban Dân tộc tỉnh báo cáo Công tác tuyên truyền, vận động người đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS) “Bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam đến năm 2020” trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi như sau:

I. Khái quát đặc điểm tình hình.

Quảng Ngãi là tỉnh duyên hải miền trung, với dân số hơn 1,2 triệu người, trong đó người đồng bào dân tộc thiểu số chiếm 15,18% tổng dân số trên toàn tỉnh; hiện nay có 3 thành phần dân tộc thiểu số chủ yếu đang sinh sống tại các huyện miền núi đó là: Hre, Co, Cadong.

Trong những năm qua, được sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, nhiều chương trình, Đề án, chính sách được ban hành và tổ chức triển khai thực hiện trên vùng đồng bào dân tộc thiểu số cả nước nói chung và tỉnh Quảng Ngãi nói riêng; đã góp phần làm thay đổi về đời sống vật chất, tinh thần của đồng bào dân tộc thiểu số được cải thiện rõ rệt, tỷ lệ hộ nghèo giảm; kết cấu hạ tầng kinh tế-xã hội được tăng cường đầu tư; lĩnh vực giáo dục và đào tạo đạt được nhiều kết quả tích cực; công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân ngày càng tốt hơn; bản sắc văn hóa các dân tộc được quan tâm bảo tồn và phát triển; quốc phòng, an ninh, trật tự an toàn xã hội được bảo đảm; đồng bào DTTS được tuyên truyền, quán triệt, tiếp cận nhiều hơn với thông tin, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, trình độ dân trí được nâng lên.

II. Kết quả công tác phối hợp thực hiện Kế hoạch

Trong những năm qua, Ban Dân tộc tỉnh đã phối hợp với các sở, ban ngành và UBND các huyện miền núi tham mưu UBND tỉnh ban hành các kế hoạch tổ chức triển khai hoạt động tuyên truyền, vận động với mục đích tuyên truyền, phổ biến các nội dung Chương trình, chính sách, Đề án liên quan đến vùng đồng bào DTTS, để từng bước nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương, người có uy tín, học sinh và tầng lớp nhân dân vùng đồng bào DTTS trong việc thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước, góp phần phát triển kinh tế xã hội, an ninh chính trị, xây dựng

và thực hiện nếp sống văn minh, duy trì bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của địa phương, đồng thời xóa bỏ các hủ tục, tập tục lạc hậu làm ảnh hưởng đến đời sống vật chất, tinh thần của bà con vùng đồng bào DTTS trên địa bàn tỉnh. Đây là việc làm cần chung tay, chung sức và trách nhiệm, quyết tâm cao của các cấp, các ngành, phát huy tốt sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, biết tôn trọng những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc nhưng cũng linh hoạt, kiên quyết, kiên trì theo phương châm “mưa dầm thấm lâu” để từng bước loại bỏ những thói quen, tập quán lạc hậu.

Ban Dân tộc tỉnh đã vận dụng, lồng ghép các chương trình, Đề án chính sách dân tộc để tuyên truyền người dân trong việc gìn giữ, bảo tồn và phát huy văn hóa dân tộc, đồng thời xóa bỏ các hủ tục lạc hậu tại địa phương, cụ thể:

1. Đề án Giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số theo Quyết định số 489/QĐ-TTg ngày 14/4/2015.

Ban Dân tộc tỉnh phối hợp với các sở, ban ngành, Hội đoàn thể của tỉnh và UBND các huyện tổ chức tuyên truyền cho người dân vùng đồng bào DTTS đã đạt được kết quả như sau:

- Tổ chức tuyên truyền qua phát sóng chương trình truyền hình công tác chính sách dân tộc miền núi trong việc đưa tin, phóng sự về thực trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào DTTS tại các huyện miền núi trong tỉnh và thường xuyên đăng tin, bài trên website Ban Dân tộc tỉnh.

- Tổ chức tuyên truyền các Hội nghị phổ biến, tập huấn, bồi dưỡng kiến thức cho cán bộ, công chức, viên chức, người có uy tín và người dân trong vùng đồng bào DTTS với nội dung tuyên truyền: Các quy định của pháp luật về Luật Hôn nhân và gia đình; Luật Phòng, chống bạo lực gia đình và Luật Bình đẳng giới. Đồng thời, tuyên truyền đến các Trường Trung học phổ thông trên địa bàn các huyện; Trường Dân tộc nội trú các huyện miền núi và Trường Trung học Phổ thông Dân tộc nội trú tỉnh về nội dung: Sức khỏe sinh sản vị thành niên; những tác hại của việc tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống.

- Phối hợp với các địa phương lắp đặt Pano, in ấn quyển Sổ tay hỏi – đáp “Hôn nhân và gia đình; phòng, chống bạo lực gia đình và bình đẳng giới”; tờ gấp tuyên truyền để phục vụ cho công tác tuyên truyền Đề án.

- Phối hợp với Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, UBND huyện Ba Tơ, UBND huyện Sơn Hà và các đơn vị liên quan tổ chức 02 Hội thi Tuyên truyền giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào DTTS tỉnh Quảng Ngãi. Hội thi được tổ chức tại huyện Ba Tơ vào năm 2017, tại huyện Sơn Hà vào năm 2019 (Huyện Ba Tơ có 06 huyện miền núi tham gia dự; tại huyện Sơn Hà có 6 huyện và 01 Trường THPT DTNT tỉnh tham gia); năm 2018, Ban Dân tộc tỉnh phối hợp với Trường THPT Dân tộc Nội trú tỉnh tổ chức Hội thi sân khấu hóa tuyên truyền Đề án cho các em là học sinh đang theo học tại Trường (các khối lớp thi). Ngoài ra, năm 2020 Ban Dân tộc phối hợp với UBND

các huyện tổ chức Hội thi tìm hiểu pháp luật và những tác hại của việc tảo hôn tại cụm, xã trên địa bàn mỗi huyện.

- Phối hợp với huyện Sơn Hà và huyện Ba Tơ (02 huyện triển khai mô hình điểm của tỉnh) đã tổ chức Hội thi sân khấu hóa tại trường, cụm đã thu hút hầu hết các em học sinh trong độ tuổi tham gia hội thi, đây cũng là nội dung thiết thực để nhằm tuyên truyền, vận động các em sâu rộng hơn.

- Tổ chức 02 đợt tham quan cho cán bộ, công chức, viên chức tham gia thực hiện Đề án tham quan, học tập kinh nghiệm tại các tỉnh Tây nguyên và các tỉnh Tây bắc nhằm tạo điều kiện cho cán bộ, công chức, viên chức tham gia thực hiện Đề án nắm bắt được các thông tin liên quan đến tình hình triển khai, thực hiện Đề án tại các tỉnh; từ đó học hỏi, rút kinh nghiệm trong công tác tuyên truyền, vận động, thuyết phục đồng bào DTTS chấp hành và thực hiện tốt các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, góp phần giảm thiểu tình trạng tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống trong vùng đồng bào DTTS trên địa bàn tỉnh.

2. Đề án Đẩy mạnh công tác phổ biến, giáo dục pháp luật và tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số giai đoạn 2018-2021 theo Quyết định số 1163/QĐ-TTg ngày 8/8/2017.

Ban Dân tộc tỉnh đã phối hợp Sở Tư pháp, UBND các huyện miền núi và các huyện Tư Nghĩa, Nghĩa Hành tổ chức thực hiện các hoạt động như phổ biến, bồi dưỡng kiến thức, giáo dục pháp luật cho đồng bào DTTS với nội dung tuyên truyền về công tác dân tộc và thực hiện chính sách dân tộc, công tác hòa giải ở cơ sở, công tác bảo tồn và phát huy văn hóa dân tộc,... với trên 1.600 lượt người tham gia. Xây dựng xuất bản không kinh doanh 2.200 quyển Sổ tay hỏi – đáp “Hôn nhân và gia đình; phòng, chống bạo lực gia đình và bình đẳng giới” để cung cấp cho cơ sở. Hợp đồng Đài phát thanh truyền hình tỉnh để đưa tin, phóng sự về bảo tồn và phát huy văn hóa dân tộc, lắp đặt pano tuyên truyền về phòng chống bạo lực gia đình, phòng chống tảo hôn,..

3. Kế hoạch triển khai thực hiện Chương trình giáo dục đời sống gia đình trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi đến năm 2020 theo Quyết định số 1693/QĐ-UBND ngày 19/9/2016.

Ban Dân tộc tỉnh đã tổ chức mở các lớp tập huấn tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho đối tượng là đồng bào DTTS tại 06 huyện miền núi, nội dung tuyên truyền tập trung vào các Luật hôn nhân và gia đình; Luật Bình đẳng giới; những tác hại của tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống, phòng chống bạo lực gia đình... ; Ban Dân tộc tỉnh đã phối hợp với Chi cục DSKHHGD tỉnh tổ chức Hội nghị tại Trường THCS, THPT huyện miền núi để tuyên truyền sức khỏe sinh sản vị thành niên; những tác hại của việc tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống; Hợp đồng với PTQ đưa tin, phát sóng về công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước đối với vùng đồng bào DTTS trên Đài phát thanh và Truyền hình tỉnh (trong phóng sự này có đề cập, đưa tin bảo tồn và phát huy văn hóa người dân tộc thiểu số Hre, Co, Cadong).

4. Đề án hỗ trợ hoạt động bình đẳng giới vùng đồng bào dân tộc thiểu số giai đoạn 2018-2025 theo Quyết định số 1898/QĐ-TTg ngày 28/11/2017.

Ban Dân tộc tỉnh đã tổ chức các lớp tập huấn, các lớp tuyên truyền, phổ biến pháp luật về bình đẳng giới; tổ chức bồi dưỡng, tập huấn kiến thức, nâng cao năng lực tổ chức và triển khai thực hiện chính sách, pháp luật về bình đẳng giới; tổ chức 01 lớp tập huấn tại tỉnh về nội dung bình đẳng giới cho cán bộ công chức và cán bộ bán chuyên trách cấp xã của các huyện miền núi. Phối hợp với Đài phát thanh truyền hình tỉnh, đưa tin phóng sự phát huy vai trò người có uy tín trong đồng bào DTTS trong việc vận động người dân thực hiện bảo tồn và gìn giữ bản sắc văn hóa dân tộc, phát huy giá trị văn hóa tốt đẹp của đồng bào DTTS trên địa bàn huyện. Bên cạnh đó, Ban Dân tộc tỉnh mời Công an tỉnh báo cáo trước Hội nghị cho người có uy tín tại các huyện miền núi về tệ nạn mê tín dị đoan nghi kỵ cấm đồ thuốc độc trong đồng bào DTTS trên địa bàn tỉnh.

5. Chính sách cấp một số ấn phẩm báo, tạp chí cho vùng DTTS và miền núi, vùng đặc biệt khó khăn theo Quyết định số 45/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ

Thực hiện chính sách này đã cung cấp nguồn thông tin các tổ chức, cá nhân thực hiện tốt công tác tuyên truyền, vận động người dân ở vùng khó khăn, đặc biệt khó khăn thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước cũng như hướng dẫn phát triển sản xuất với những mô hình hiệu quả cần nhân rộng trên địa bàn các huyện miền núi.

Ngoài những chương trình, chính sách thực hiện công tác tuyên truyền, vận động, giải thích cho người dân trong việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa của các DTTS và để từng bước xóa bỏ hủ tục, luật tục lạc hậu, không còn phù hợp với đời sống hiện tại, gây lãng phí, tốn kém cho gia đình đã được người dân đồng tình, đón nhận, Ban Dân tộc tỉnh có kế hoạch xây dựng, phục dựng những sản phẩm văn hóa của đồng bào DTTS tại cơ quan đơn vị; những sản phẩm này được huyện miền núi cung cấp và một số cán bộ công chức Ban Dân tộc tỉnh đã sưu tầm có được. Ban Dân tộc tỉnh đã xây dựng tủ trưng bày các sản phẩm văn hóa đồng bào DTTS phục vụ cho Đại hội Đại biểu các Dân tộc thiểu số cấp tỉnh và phục vụ cho việc tham quan của các Đoàn khách là đồng bào DTTS các tỉnh về thăm Quảng Ngãi. Đây là việc làm có ý nghĩa nhằm tôn vinh và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của đồng bào các DTTS của tỉnh nhà.

III. Nhận xét, đánh giá và đề nghị

1. Nhận xét, đánh giá

- Thực hiện kế hoạch 5250/KH-UBND ngày 20/12/2013 của UBND tỉnh về thực hiện Đề án “ Bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam đến năm 2020” trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, Ban Dân tộc tỉnh đã phối hợp sở ngành và UBND các huyện miền núi triển khai các hoạt động tuyên truyền giúp người dân vùng dân tộc thiểu số nâng cao nhận thức và thực hiện tốt chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật nhà nước; bảo tồn, gìn giữ phát huy những văn hóa tốt đẹp, đồng thời, vận động, giải thích cho người dân để từng bước xóa bỏ hủ tục, luật tục lạc hậu, không còn phù hợp với đời sống hiện tại, gây lãng phí, tốn kém

đã đạt được nhiều kết quả; các hoạt động hội thi, lễ hội, văn hóa, thể dục thể thao nhằm bảo tồn, gìn giữ nét văn hóa đặc trưng của đồng bào dân tộc thiểu số ngày càng được triển khai sâu rộng đến huyện, xã, thôn và được đồng bào dân tộc thiểu số phấn khởi đón nhận.

- Bên cạnh những kết quả đạt được còn những khó khăn, bất cập như nguồn kinh phí thực hiện kế hoạch chưa được bố trí đủ để tổ chức hoạt động; công tác phối hợp giữa các cấp, các ngành trong việc triển khai Kế hoạch chưa được quan tâm đúng mức.

2. Đề nghị.

Các Sở, ban ngành và các địa phương cần tăng cường phối hợp, chia sẻ thông tin trong việc thực hiện công tác Bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam trên địa bàn tỉnh.

Các Sở, ban, ngành có liên quan phối hợp với UBND các huyện miền núi triển khai thực hiện Kế hoạch số 142/KH-UBND ngày 24/11/2020 của Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Quyết định số 1049/QĐ-TTg ngày 15/9/2020 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Kế hoạch triển khai Nghị quyết số 120/2020/QH14 ngày 19/6/2020 của Quốc hội phê duyệt Chương trình đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc và miền núi giai đoạn 2021 – 2030 trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi.

Trên cơ sở nội dung tại Công văn số 1179/UBND-CSĐT ngày 15/9/2020 của Ủy ban Dân tộc về việc gửi tài liệu phục vụ lập báo cáo nghiên cứu khả thi Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển KT-XH vùng đồng bào DTTS & MN giai đoạn 2021 – 2025 (*gửi kèm theo Báo cáo này*) đề nghị Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch quan tâm thực hiện đánh giá thực trạng, rà soát những nội dung chỉ tiêu, tiêu chí liên quan đến ngành để xây dựng Kế hoạch thực hiện ***Dự án 6: Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2021 – 2030*** trong giai đoạn 2021-2025.

Trên đây là Báo cáo công tác tuyên truyền, vận động người dân vùng đồng bào DTTS về “Bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam đến năm 2020” trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, Ban Dân tộc tỉnh báo cáo Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch biết, tổng hợp./.

Nơi nhận

- Sở VH, TT và DL;
- Lãnh đạo Ban;
- Các Phòng thuộc Ban;
- Lưu: VT, Thủy.

TRƯỞNG BAN

Trần Văn Mẫn

